

روزنامه روسی: جنجال بین ترکیه و ارمنستان ثبات قفقاز را به خطر می اندازد

علت این مساله نود و پنجمین سالگرد ماجرای فاجعه امیز جنگ جهانی اول است که در ارمنستان، روسیه و خیلی کشورهای دیگر به طور رسمی ان را قتل عام ارامنه توسط ترکیه عثمانی می دانند

سرویس ترکیه/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران / سرویس ترکیه : گایانه ماوسسیان تحلیلگر روزنامه اینترنتی روسی وره میا ناواستی در مقاله ای با اشاره به این که روابط تازه بهبود یافته ترکیه و ارمنستان یک بار دیگر با جنجال بزرگی مواجه شده می افزاید: علت این مساله نود و پنجمین سالگرد ماجرای فاجعه امیز جنگ جهانی اول است که در ارمنستان، روسیه و خیلی کشورهای دیگر به طور رسمی ان را قتل عام ارامنه توسط ترکیه عثمانی می دانند.

این ماجرا روز بیست و چهارم آوریل سال هزارو نهد و پانزده آغاز شد و حالا ارامنه ساکن ارمنستان و سایر نقاط جهان مراسم سالگرد ان را با احساس خاصی برگزار می کنند. برگزاری راهپیماییهای چند هزار نفره امسال پاسخی به ترکیه بود که همچنان یک حقیقت تاریخی را نفی می کند و به طور همزمان شرایط غیر قابل قبولی برای عادی سازی روابط پیش پای ارمنستان می گذارد.

این اوضاع سرژ سرگسیان رئیس جمهور ارمنستان را واداشته روند تصویب پروتکل‌های زوریخ درباره برقراری روابط دیپلماتیک بین ایروان و انکارا را در پارلمان متوقف کند. وی طی سخنانی از تلویزیون خطاب به مردم کشورش ترکیه را به شکست این روند متهم و تاکید کرده که این کشور امدادی حرکت به جلو بدون پیش شرط را ندارد و پروتکل‌های سوئیس را امضا نکرده و از نظر ایروان موعده معقولانه برای انجام این کار سپری شده است.

نویسنده مقاله یادآور می شود که جنجال جدید در روابط ترکیه و ارمنستان موجب سرخوردگی کشورهای پیشرو جهان شده است. آندری نسترنکو سخنگوی وزارت خارجه روسیه تاکید کرده دو طرف نتوانسته اند در مرحله فعلی به نتایجی دست یابند که امکان برقراری روابط بین آنها، سالم سازی جو سیاسی قفقاز و ایجاد زمینه های تحکیم ثبات منطقه را فراهم سازد.

وی ابراز امیدواری کرده که دو کشور بتوانند بر این اوضاع پیچیده فایق آیند و یادآور شده که همه کشورهای منطقه خواهان عادی سازی روابط بین ایروان و انکارا هستند. به گفته فیلیپ کرولی دستیار وزیر امور خارجه امریکا مقامات واشنگتن هم خواهان چنین چیزی هستند و از طرفین می خواهند درها را برای ادامه تلاش به منظور مصالحه باز بگذارند.

به نوشته تحلیلگر روزنامه رئیس جمهور ارمنستان روند تصویب پروتکل‌های سوئیس را درست یک سال پس از آغاز گفتگو بین ایروان و انکارا متوقف کرده است. سال گذشت وزارتخانه های خارجه دو کشور بیانیه مشترکی صادر کردند که در ان از توافق در مورد بهبود تمام عیار روابط خبر داده شده بود و بعد وزرای خارجه دو کشور با میانجیگری نمایندگان روسیه، امریکا و فرانسه دو پروتکل امضا کردند که باید بدون پیش شرط به تصویب پارلمانها برسند. اما ترکیه که از سال نود و سه به نشانه حمایت از جمهوری اذربایجان در رابطه با مشکل قره باغ مرزهای خود را با ارمنستان بسته سعی کرد تصویب این اسناد را با حل و فصل مشکل قره باغ مرتبط کند و این در حالی است که در پروتکلها هیچ اشاره ای به این مساله نشده است. مانول سارکیسیان کارشناس مرکز تحقیقاتی ملی و راهبردی ارمنستان در گفتگو با وره میا ناواستی چنین اظهار نظر کرده که ترکیه با استفاده از تمایل ارمنستان به بازگشایی مرزها و برقراری روابط مشکل قره باغ را به مکانیزمی برای اعمال فشار بر روسیه، امریکا و فرانسه یعنی روسای گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا تبدیل کرده و حتی خواهان پیوستن به این گروه است.

در نتیجه ایروان به این رفتار پاسخ داده و روند تصویب پروتکل‌های سوئیس را متوقف کرده است. روبن سافراستیان مدیر انستیتو شرق شناسی اکادمی علوم ارمنستان هم ترکیه را عامل اصلی به بن بست کشیده شدن اوضاع می داند. به گفته وی رئیس جمهور ارمنستان مانند خیلی از مردم و مقامات کشور حتی پس گرفتن امضای پروتکل را ضروری می داند. اما به خاطر دادن پاسخ مثبت به درخواست روسیه، امریکا و فرانسه فقط روند تصویب اسناد را متوقف کرده است. اما همانطور که نویسنده مقاله یادآور می شود این اقدام سرگسیان حمایت همگانی را در ارمنستان به دنبال نداشته است.

کنگره ملی ارامنه به رهبری لوان تر پتروسیان رئیس جمهور سابق که از سازمان های مخالف دولت است تصمیم سرگسیان را اعتراف به شکست سیاست خارجی وی نامیده است. به گفته وی تنها راه جلوگیری از این مساله کنارگذاری پیش از موعد رژیم فعلی و ایجاد یک دولت قانونی از طریق برگزاری انتخابات پیش از موعد است. اما روبن سافراستیان اطمینان دارد که هیچ جایگزینی برای عادی سازی روابط ترکیه و ارمنستان وجود ندارد و این روند دیر یا زود از سر گرفته می شود ولی یا بر اساس نسخه های اصلاح شده پروتکل‌های سوئیس انجام می شود و یا پس از امضای اسناد جدید.

خلاصه این که همه چیز به ترکیه بستگی دارد و اگر این کشور موضع خود را تغییر دهد روند ادامه می یابد اما اگر این روند را با مشکل قره باغ ارتباط دهد همه چیز به همین صورت و بدون هیچ پیشرفتی باقی می ماند.

تحلیلگر روزنامه در ادامه به این موضوع می پردازد که آرمان ملکیان وزیر امور خارجه سابق قره باغ و نامزد سابق ریاست جمهوری ارمنستان هم روند عادی سازی روابط بین ایروان و انکارا را شکست خورده نمی داند.

وی در گفتگو با وره میا ناواستی تاکید کرده که پروتکلها کم کم قدیمی می شوند و این مساله در زمان سفرماه مه دمیتری مدودف رئیس جمهور روسیه به ترکیه مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

وی اطمینان دارد روند عادی سازی روابط دو کشور در نهایت با حمایت روسیه پیش خواهد رفت و بعید نیست که مسکو بتواند به مرور زمان بر مقامات ارمنستان و قره باغ اعمال فشار و انها را به کوتاه آمدن وادار کند.

ولی از سوی دیگر با توجه به بی اعتمادی موجود در روابط روسیه و انکارا نیازی نیست که مقامات ارمنستان و قره باغ از حالا نگران چنین چیزی باشند. این کارشناس معتقد است امریکا و اتحادیه اروپا به احتمال قوی در آینده از زیر بار مسولیت در قبال آینده ترکیه که در حال حاضر وبال گردن انها شده کنار خواهند رفت. گایانه ماوسسیان در بخش دیگری یادآور می شود که در حال حاضر مقامات ایروان و بخصوص انکارا با احساسات اظهارات باراک اوباما رئیس جمهور امریکا را در مراسم یادبود ارامنه بررسی می کنند.

امریکا برخلاف روسیه هنوز حوادث سال هزار و نهصد و پانزده را به عنوان قتل عامل ارامنه به رسمیت نشناخته هر چند خود اوباما در زمان تبلیغات انتخاباتی تاکید کرده بود این کار را انجام خواهد داد.

اوباما روز بیست و چهارم آوریل تاکید کرده که بارها نقطه نظر خود را در مورد این ماجرا بیان کرده و موضعش تغییری نکرده و به هر حال امریکا خواهان به رسمیت شناختن حقایق است.

وی در عین حال یک بار دیگر از به کار بردن اصطلاح قتل عام خودداری کرده و به جای آن حوادث امپراطوری عثمانی را یکی از خشن ترین وحشی گریهای قرن بیستم نامیده است.

رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه اعلام کرده سخنان رئیس جمهور امریکا نشان داده دولت این کشور تا چه اندازه نگرانی انکار را در مورد این مساله در نظر گرفته است. اما واکنش وزارت خارجه ترکیه تند تر بوده و در بیانیه ان نسبت به سخنان یک جانبه، سیاسی شده و نادرست رئیس جمهور امریکا ابراز تاسف و تاکید شده که هیچ ملتی نمی تواند خاطره تاریخی خود را به ملت دیگری تحمیل کند. پایان پیام.